WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 19 marca 2018 r.

ZP-KNPS.431.4.21.2017.EK

Pan
Rafał Dutkiewicz
Prezydent
Miasta Wrocławia

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 4 – 8 grudnia 2017 r. na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (j.t. Dz. U. 2015 r., poz.1390), zwanej w dalszej części „ustawą", kontrolerzy: Edyta Kubicka – starszy inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu oraz Monika Witkowska – Kubas – inspektor wojewódzki, kontroler z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przeprowadzili kontrolę kompleksową Urzędu Miasta we Wrocławiu w zakresie realizacji zadań gminy na prawach powiatu wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Kontrola została przeprowadzona zgodnie z zatwierdzonym w dniu 9 czerwca 2017 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2017 roku.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. funkcję Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego pełniła Pani Małgorzata Makarczuk - Kłos, natomiast jego obsługę organizacyjno – techniczną zapewniał Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu. Siedziba Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie znajduje się w Nadodrzańskim Centrum Wsparcia przy ul. Rydygiera 43a we Wrocławiu, gdzie przeprowadzone zostały czynności kontrolne.

W zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami, której uzasadnieniem jest ustalony w czasie kontroli stan faktyczny i prawny oraz protokół kontroli podpisany przez Pana w dniu 26 lutego 2018 r. bez wnoszenia zastrzeżeń.

Przeprowadzone przez organ kontrolny działania oraz zgromadzona w aktach kontroli dokumentacja potwierdza, że obowiązek gminy/powiatu wynikający z przepisów ustawy o pomocy społecznej i z art. 6 ust. 2 pkt 1 oraz ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w zakresie opracowania i realizacji gminnego/powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie został zrealizowany. Miasto Wrocław opracowało i przyjęło Uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia Nr XLVIII/1171/13 z dnia 19 września 2013 roku „Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013 - 2018", zwanym dalej Programem, który jest spójny z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W Programie znajduje się obszerna diagnoza zjawiska przemocy, wyznaczone zostały zadania do wykonania, określono realizatorów, partnerów i adresatów oraz przewidywane efekty realizowanych działań, rezultaty, wskaźniki i źródła pochodzenia wskaźników. W okresie objętym kontrolą zadania zaplanowane w Miejskim Programie były realizowane w obszarach czterech celów szczegółowych:

Cel 1. Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz poprawa stanu bezpieczeństwa życia codziennego poprzez inicjowanie i podejmowanie działań profilaktycznych i diagnostycznych.

Cel 2. Poprawa jakości działań profilaktycznych i terapeutycznych specjalistów zajmujących się pomocą rodzinie doświadczającej przemocy.

Cel 3. Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy dostępu do różnych form pomocy i wsparcia.

Cel 4. Poprawa jakości działań interwencyjnych i korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Osiągnięcie każdego z celów związane było z realizacją zadań w obszarze szeroko rozumianej profilaktyki, diagnostyki, wsparcia, poradnictwa i interwencji.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy, do zadań gminy należy prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą.

Z zebranych podczas kontroli informacji wynika, iż na terenie Miasta Wrocławia osoby dotknięte lub zagrożone przemocą miały dostęp do poradnictwa socjalnego, prawnego, medycznego, psychologicznego, pedagogicznego. W tym zakresie wiele instytucji świadczyło pomoc specjalistyczną i interwencję, a także podejmowało działania edukacyjne służące

wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców. W 2016 roku działania powyższe realizowane były przez m.in. konsultantów psychologów i pedagogów, asystentów rodziny, pracowników socjalnych zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, liczne organizacje pozarządowe, placówki służby zdrowia, w tym przez Wrocławskie Centrum Zdrowia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej oraz inne jednostki organizacyjne Urzędu Miasta, w tym m.in. Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych. Poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne kierowane było do klientów pomocy społecznej w zakresie edukacyjnym, konsultacyjnym, wspierającym, profilaktycznym, a w niektórych przypadkach terapeutycznym, w zależności od zapotrzebowania odbiorcy. Konsultanci psycholodzy prowadzili warsztaty edukacyjno – profilaktyczne, których celem było wzmacnianie opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców (w tym dla rodzin zagrożonych przemocą). Działania informacyjne i profilaktyczne realizowane były w roku 2016 także poprzez liczne działania środowiskowe (tj. debaty, spotykania edukacyjne, festyny, kampanie społeczne). Ponadto, tematykę związaną ze specyfiką zjawiska przemocy w rodzinie upowszechniano poprzez publikacje informacji w tym zakresie na stronie internetowej MOPS, dystrybucję ulotek, plakatów, folderów i broszur, w tym ze wskazaniem jednostek na terenie gminy, które działają na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Informacje dotyczące zjawiska przemocy umieszczano także na tablicach ogłoszeń różnych instytucji działających na terenie Gminy. MOPS zapewniał ponadto usługi i wsparcie psychiatryczne, które w 2016 roku realizowało dwóch lekarzy psychiatrów zatrudnionych na umowę zlecenie.

Wsparcie osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej zapewniał również Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy „Akson" na podstawie umowy nr D/MOPS/1310/1/2013-2016 z dnia 20.06.2013 roku. W ośrodku zapewniano m.in.: schronienie, pomoc pedagogiczną, psychologiczną, terapeutyczną, prawną i socjalną.

Dokonane podczas kontroli ustalenia pozwalają zatem uznać realizację nałożonego ustawą zadania.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań powiatu należy w szczególności opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. W okresie objętym kontrolą, w Gminie Wrocław realizowano programy w zakresie

promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, przeprowadzano warsztaty umiejętności wychowawczych, opracowano i wydano materiały edukacyjne dla rodziców promujące wychowanie bez przemocy, organizowano terapie dla rodziców mających trudności z wychowywaniem dzieci, a także przeprowadzono kampanię społeczną (m.in. propagującą ideę przeciwdziałania przemocy wobec dzieci), jak również świadczone było na szeroką skalę poradnictwo specjalistyczne. Zadania te realizowane były przez instytucje publiczne jak i organizacje pozarządowe. Zakres podejmowanych działań wpisywał się w realizację celu szczegółowego nr 1 „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013 - 2018", w którym mowa o ograniczeniu zjawiska przemocy oraz poprawie bezpieczeństwa życia codziennego poprzez inicjowanie działań profilaktycznych i diagnostycznych.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 3, art. 6 ust. 4 pkt 1 oraz art. 6 ust. 3 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej, w tym osobom dotkniętym przemocą w rodzinie Gmina Wrocław zapewnia miejsca w ośrodku wsparcia, w specjalistycznym ośrodku wsparcia i w ośrodku interwencji kryzysowej.

Na terenie Wrocławia funkcjonuje **Ośrodek Wsparcia** który jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Działa on na podstawie Zarządzenia nr 55/15 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 24 listopada 2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Ośrodka Wsparcia przy ul. S. Reymonta 8 i przy ul. B. Chrobrego 34a w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Celem Ośrodka Wsparcia było/jest:

- świadczenie usług w zakresie interwencyjnym w celu izolowania osób ubiegających się o pomoc przed sprawcami przemocy;
- udzielanie pomocy mieszkańcom Wrocławia, w tym cudzoziemcom przebywającym na terenie Gminy Wrocław, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej, a dla dobra swojego i dzieci powinni przebywać poza miejscem stałego zamieszkania;
- udzielanie tym osobom/rodzinom wsparcia w podejmowaniu działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia się oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pobyt w Ośrodku jest odpłatny. Opłaty ustalane i przyznawane są indywidualnie w formie decyzji administracyjnych na podstawie obowiązującej uchwały Rady Miejskiej Wrocławia.

Zadanie polegające na prowadzeniu **Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia** (SOW), zwanego dalej Ośrodkiem, Gmina Wrocław zleciła organizacji pozarządowej - Stowarzyszeniu Pomocy „AKSON" z siedzibą we Wrocławiu, ul. Bora Komorowskiego 31 na podstawie umowy nr D/MOPS/1310/1/2013-2016 z dnia 20.06.2013 roku, termin realizacji

od 1.01.2013 r. do 31.12.2016 r. Umowa jest odnawiana rok rocznie, również obowiązywała w okresie objętym kontrolą, tj. w roku 2016, a także w następnym. Nadzór merytoryczny nad Ośrodkiem sprawował i nadal sprawuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej z Wrocławia. Ośrodek zapewniał m.in.: schronienie, pomoc pedagogiczną, psychologiczną, terapeutyczną, prawną i socjalną. Część z ww. wsparcia (oprócz schronienia), udzielana była na terenie Ośrodka Terapeutycznego przy pl. Strzeleckim 23/3, prowadzonym także przez Stowarzyszenie Pomocy „Akson". Wsparcie świadczone rodzinom opierało się również na organizowaniu systemu pomocy, co realizowano poprzez współpracę z pracownikami socjalnymi, kuratorami sądowymi, funkcjonariuszami policji oraz pracownikami organizacji pozarządowych.

W okresie poddanym kontroli i nadal, Miasto Wrocław zapewniało dla osób doznających przemocy w rodzinie także miejsca w dwóch **Ośrodkach Interwencji Kryzysowej**: Ośrodku Interwencji Kryzysowej funkcjonującym przy Nadodrzańskim Centrum Wsparcia, ul. Rydygiera 43 (w strukturach MOPS) oraz Ośrodku Interwencji Kryzysowej wówczas działającym przy ul. Bora Komorowskiego 31 (obecnie przy ul. Glinianej 28/30), którego prowadzenie zlecono Stowarzyszeniu Pomocy „AKSON".

Dokonane podczas kontroli ustalenia pozwalają uznać realizację nałożonego ustawą zadania.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zadaniem gminy jest utworzenie zespołu interdyscyplinarnego. W myśl tego zapisu Uchwałą nr LVI/1715/10 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 4 listopada 2010 r. określono tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI) ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Uchwała określała m.in. kadencyjność członków ZI na 5 lat, wskazywała na powoływanie w skład ZI po 2 członków każdego podmiotu. Obecnie, zgodnie z Uchwałą nr XLVII/1098/17 Rady Miejskiej z dnia 19 października 2017 r. zmieniającą ww. Uchwałę nr LVI/1715/10 wskazano m.in., że „podmioty zgłaszają na piśmie Prezydentowi Wrocławia przynajmniej po dwóch kandydatów na członków Zespołu".

Prezydent Miasta Wrocławia zawarł porozumienia o współpracy w zespole interdyscyplinarnym z przedstawicielami podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 pkt 1 – 6 oraz ust. 5 ustawy. Siedem z ośmiu podpisanych porozumień zawarto w lutym i marcu 2011r., ostatnie porozumienie pomiędzy Prezydentem Wrocławia reprezentowanym przez Pana Jacka Sutryka Dyrektora Departamentu Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia a Wrocławskim Centrum Zdrowia Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki

Zdrowotnej, reprezentowanym przez Dyrektora, podpisano 23 marca 2016 r. Na podstawie porozumień o współpracy, Prezydent Wrocławia stosownymi zarządzeniami powoływał członków Zespołu Interdyscyplinarnego jak również zmieniał jego skład. W okresie objętym kontrolą liczba osób z poszczególnych podmiotów w Zespole wynikała z Zarządzenia nr 3045/15 Prezydenta Wrocławia zmieniającego pierwotne Zarządzenie Prezydenta w tym zakresie (nr 887/11 z dnia 1 kwietnia 2011 r.) i była niezgodna z wówczas obowiązującą uchwałą (nr LVI/1715/10 Rady Miejskiej Wrocławia), ponieważ w jego składzie było zbyt wielu przedstawicieli jednego z podmiotów, z Sądu powołano pięć osób (a nie dwie, jak mówi uchwała). Na dzień kontroli nieprawidłowość ta została wyeliminowana, ponieważ w Uchwale nr XLVII/1098/17 Rady Miejskiej z dnia 19 października 2017 r., zmieniającej Uchwałę nr LVI/1715/10 skorygowano zapis w tym zakresie, dopuszczając większą liczbę członków z danego podmiotu niż dwie osoby. Zatem wskazany w Zarządzeniu nr 3987/16 Prezydenta Wrocławia z dnia 1 kwietnia 2016 r. zmieniającym Zarządzenie nr 887/11 z dnia 1 kwietnia 2011 r., nowy skład ZI, jest zgodny z zapisami obowiązującej w dniu kontroli uchwały w sprawie trybu i sposobu (...). W okresie objętym kontrolą w Zespole było 19 osób. Na dzień kontroli w Zespole było również 19 członków.

Na podstawie przedłożonych w czasie czynności kontrolnych oświadczeń o zachowaniu poufności informacji i danych pozyskiwanych przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie stwierdzono, że powołani do Zespołu Interdyscyplinarnego członkowie dopełnili obowiązku wynikającego z art. 9c ust. 3 ustawy, tz. złożyli ww. oświadczenie o zachowaniu poufności informacji i danych. Nie wskazano organu o którym mowa w art. 9a ust. 2 ustawy, któremu złożono oświadczenie.

Na wniosek MOPS we Wrocławiu został zarejestrowany w ogólnokrajowym jawnym rejestrze zbiorów danych osobowych, prowadzonym przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych zbiór danych osobowych o nazwie: „WROCŁAWSKI ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE", Zaświadczenie Zastępcy Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych nr sygn. Akt DRZDO/403/001612/52656 z dnia 3 listopada 2011 r.

W okresie objętym kontrolą, tj. od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. odbyło się dziewięć posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. Obowiązek ich organizacji nie rzadziej niż raz na trzy miesiące, wynikający z art. 9a ust. 7 ustawy został więc zrealizowany. Na podstawie protokołów z wyżej wymienionych posiedzeń stwierdzono, że Zespół wypełniał zadania określone w art. 9b ust. 1, ust. 2 ustawy, tzn. realizował działania określone w Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013 - 2018, integrował i koordynował działania podmiotów, o których

mowa w art. 9a ust. 3 i ust. 5 oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W związku z zakończeniem kadencji członków ZI w dniu 1 kwietnia 2016 r., Zarządzeniem nr 3987/16 Prezydenta Wrocławia z dnia 1 kwietnia 2016 r. zmieniono Zarządzenie nr 887/11 Prezydenta Wrocławia i powołano nowy skład ZI. Podczas pierwszego posiedzenia ZI nowej kadencji, w dniu 4 kwietnia 2016 r. wyłoniono nowe prezydium ZI, w tym przewodniczącego ZI, jego zastępcę i sekretarza.

W zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty", o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), zwanego dalej rozporządzeniem, stwierdzono, że prowadzony jest rejestr procedur „Niebieskie Karty". Na dzień 31 grudnia 2015 r. czynnych procedur było 1583, natomiast na dzień 31 grudnia 2016 r. liczba czynnych procedur wynosiła 1738. W okresie objętym kontrolą zakończono 982 procedury.

Wszystkie analizowane w trakcie kontroli procedury zostały wszczęte przez uprawnione do tego podmioty, które zachowały termin 7 dni na przekazanie formularza NK-A do siedziby Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Nadodrzańskim Centrum Wsparcia przy ul. Rydygiera 43a we Wrocławiu. Na formularzu widniała pieczątka jego wpływu do Zespołu Interdyscyplinarnego. Nie ma potwierdzenia, że formularz został przekazany do Przewodniczącego ZI, co wynika z § 7 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta".

W okresie objętym kontrolą i na dzień kontroli dostęp do wpływających NK-A, jak również do indywidulanej dokumentacji poszczególnych przypadków, wytworzonej przez Grupy Robocze i Zespół Interdyscyplinarny posiadały osoby nieuprawnione do tego. Byli to pracownicy MOPS niebędący członkami grup roboczych, ani członkami Zespołu Interdyscyplinarnego. Zważając na poufny charakter wszelkich informacji w procedurze „Niebieskie Karty", ustawa dopuszcza do przetwarzania danych osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób stosujących przemoc w rodzinie, jedynie członków grup roboczych i członków zespołu interdyscyplinarnego, po uprzednim przez nich złożeniu stosownych oświadczeń o zachowaniu poufności wszelkich informacji i danych w myśl art. 9c ust. 2 i ust. 3 ustawy.

Przewodnicząca ZI po zapoznaniu się z NK-A przekazywała formularze wybranym członkom ZI (tzw. „mikro zespołów"), którzy w danym dniu pełnili dyżur. Do końca marca

2016 r. przyjęty sposób przekazywania formularza NK – A do powołanej GR przez członków ZI, powodował przekroczenie trzydniowego terminu na jego przekazanie.

Od 1 kwietnia 2016 r. zespół upoważnionych członków ZI zbierał się i nadal zbiera się dwa razy w tygodniu. Taki system spowodował, że zwykle w ciągu trzech dni Przewodniczący ZI przekazywał formularz NK-A upoważnionym członkom „mikro zespołu", a oni następnie akceptowali proponowany skład GR i informowali drogą elektroniczną jego lidera o powołaniu grupy roboczej. Można zatem przyjąć, że wypracowany sposób przekazywania NK-A grupie roboczej i jednocześnie powoływanie jej następuje bez zbędnej zwłoki z zachowaniem terminu, o którym mowa w § 8 ust. 1 ww. rozporządzenia.

„Wnioski o powołanie grupy roboczej" sporządzane przez podmiot wszczynający procedurę, na podstawie których członkowie tzw. „mikro zespołów" powoływali członków do prac w grupie roboczej, zawierały propozycję składu grupy roboczej bez wskazywania imiennie osób, a tylko podmioty, które miałyby w niej uczestniczyć. Członkowie „mikro zespołów" akceptowali więc skład, wskazując jedynie podmioty, z których będą się rekrutować członkowie grupy roboczej. Na podstawie zapisów w protokołach z posiedzeń grup roboczych w przypadku analizowanych procedur, stwierdzono nieścisłości w tym zakresie:

- W procedurze o nr ZI/874/16764/7/2016 we „wniosku o powołanie grupy roboczej" są wskazane podmioty: Policja, MOPS, KRPA. Z protokołu z posiedzenia GR z dnia 2.11.2016 r. wynika, że członkami GR było: dwóch pracowników socjalnych MOPS oraz policjant, z protokołu z posiedzenia GR z dnia 21.11.2016 r. wynika, że w GR było: dwóch pracowników socjalnych (tych samych co poprzednio) oraz policjant. Na obu posiedzeniach nie było przedstawiciela KRPA pomimo, że taki podmiot został zaakceptowany przez członków „mikro zespołów".
- W procedurze nr ZI/421/7506/6/2016 we wniosku o powołanie GR wskazano i zaakceptowano, podobnie jak w poprzedniej procedurze, podmioty: Policję, MOPS, KRPA. Protokół z posiedzenia GR w tej procedurze z dnia 25.05.2016 r. wskazuje, że uczestniczyło w nim dwóch pracowników socjalnych MOPS, w protokole z dnia 22.06.2016 r. są podpisy dwóch osób: pracownika socjalnego MOPS (innego niż w poprzednim protokole) oraz przedstawiciela KRPA, w protokole z dnia 11.10.2016 r. widnieją podpisy: pracownika socjalnego MOPS (jednego z tych, który uczestniczył w pierwszym posiedzeniu w dniu 25.05.2016 r.), przedstawiciela KRPA oraz policjanta.
- W procedurze nr ZI/776/14417/7/2016 we wniosku zaakceptowano bez wskazywania imiennie osób, przedstawicieli: Policji, MOPS oraz KRPA. W protokole z posiedzenia GR z dnia 22.09.2016 r. podpisali się przedstawiciele trzech wyżej wymienionych podmiotów,

w protokole z dnia 26.10.2016 r. podpisali się również przedstawiciele tych podmiotów, w przypadku MOPS i KRPA te same osoby, w przypadku Policji – inna osoba.

- W procedurze o numerze ZI/156/1857/4/2016 we „wniosku o powołanie grupy roboczej" z dnia 9 lutego 2016 r. zaakceptowano skład grup roboczej w osobach: policjanta, przedstawiciela KRPA oraz pracownika socjalnego. W protokole z posiedzenia grupy roboczej z dnia 16.03.2016 r. podpisały się trzy osoby, a z dnia 25.04.2016 r. podpisały się dwie osoby, każdorazowo osobami tymi byli przedstawiciele tylko MOPS. W tych dwóch posiedzeniach nie uczestniczyły wszystkie wytypowane przez ZI podmioty do prac w GR.

W związku z powyższym w trakcie analizy dokumentów poszczególnych procedur, nie można było określić kto został powołany do prac w grupie roboczej, poza informacją z jakich podmiotów mają to być osoby. Często skład GR nie był zgodny ze składem zaakceptowanym przez członków ZI, a ponadto osoby uczestniczące w posiedzeniach grup roboczych zmieniały się. Trudno było znaleźć odniesienie, kto właściwie do danej grupy roboczej został wytypowany. Nie doszukano się dokumentu jednoznacznie określającego z imienia i nazwiska członka GR - przedstawiciela podmiotu o którym mowa w art. 9b ust. 11, ust. 13 ustawy, powołanego do prac w grupie.

Wszyscy członkowie GR złożyli oświadczenia o zachowaniu poufności, tutaj również nie wskazano organu o którym mowa w art. 9a ust. 2 ustawy, przed którym złożono oświadczenie.

Posiedzenia GR odbywały się w siedzibach MOPS lub w wyznaczonym innym miejscu. Część spotkań z osobami, co do których istniało podejrzenie, że stosują przemoc odbywała się w siedzibach Komisariatów Policji. Wszystkie spotkania organizowano zgodnie z zapisem § 17 ust. 2 rozporządzenia tak, aby w jak największym stopniu wykluczyć możliwość spotkania się osoby co do której istniało podejrzenie, że doznaje przemocy z osobą, co do której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc.

Zgodnie z § 8 ust. 2 i ust. 6 rozporządzenia, formularze NK-C wypełniano w obecności osób dotkniętych przemocą. Formularze NK-D wypełniono w obecności osób stosujących przemoc, w tym w 2 brakowało adnotacji, gdzie/w jakiej sytuacji te karty zostały wypełnione, ponieważ data ich wypełnienia nie wskazywała na termin posiedzenia grupy roboczej.

W niektórych analizowanych formularzach NK-C lub NK-D podpis złożył członek ZI, z upoważnienia Przewodniczącej ZI. W trakcie kontroli okazano takie upoważnienie. Regulacja dotycząca upoważnienia wybranego członka ZI przez Przewodniczącego ZI do zastępowania go w czasie nieobecności została uregulowana w Uchwale nr XLVII/1098/17 Rady Miejskiej z dnia 19 października 2017 r., wskazując w § 3 ust. 3, że cyt.: *„W przypadku*

nieobecności w tym samym czasie Przewodniczącego Zespołu oraz jego Zastępcy, zadania Przewodniczącego Zespołu wykonuje upoważniony członek Zespołu". W okresie objętym kontrolą zapisu takiego w wówczas obowiązującej uchwale nie było. Odstępuje się od wydania zalecenia w tym zakresie ze względu na to, że na dzień kontroli wyeliminowane zostało to uchybienie.

Grupy robocze wypełniając wymóg art. 9b ust. 3 pkt 1 i pkt 2 oraz art. 9d ust. 2 i ust. 3 ustawy, z każdego posiedzenia sporządzały protokół. Dokument ten zmieniał swoją formę w okresie objętym kontrolą. Przed 1 kwietnia 2016 r. załącznikiem do protokołu był plan pomocy. W przypadku dotyczącym procedury o numerze ZI/156/1857/4/2016 nie wiadomo do którego posiedzenia grupy roboczej był to załącznik, dokument nie był oznaczony datą, trudno zatem określić w jakim powstał terminie, był podpisany tylko odręcznie przez przynajmniej sześć osób, w tym przynajmniej przez trzy osoby nieczytelnie, trudno zatem je zidentyfikować, przy żadnej z osób nie wskazano podmiotu, który osoba reprezentowała. Do prac w GR w tym przypadku powołano trzy osoby.

Od kwietnia 2016 r. plany pomocy osobie/rodzinie - w analizowanej dokumentacji nazwane *„plany pracy z rodziną"*, były integralną częścią protokołu sporządzonego na pierwszym posiedzeniu grupy roboczej. W protokole także odnotowane były m.in. planowane kolejne działania, a w niektórych protokołach planowano także zadania dla przedstawicieli, którzy byli nieobecni na posiedzeniu. Wpisy dotyczące działań były powtarzalne i niedoprecyzowane, np. częste stwierdzenia cyt.: *„dyscyplinowanie osoby stosującej przemoc"* czy *„udzielanie rodzinie wsparcia"* są bardzo ogólne, a katalog możliwych do podjęciach w tych obszarach działań bardzo duży. Należałoby zatem przyjąć bardziej zindywidualizowany i konkretny charakter wyznaczonych do realizacji działań.

W ostatnim punkcie protokołu wyznaczono miejsce na podpisy członków GR ze wskazaniem instytucji. Czasem były to tylko odręczne podpisy (zdarzały się nieczytelne), a czasem drukowane i odręczne. Należałoby przyjąć jednolity i czytelny system dokumentowania obecności osób powołanych do GR.

W dokumentacji poszczególnych przypadków znajdywały się tzw. karty monitoringu działań podjętych przez pracowników socjalnych. Stwierdzono jednocześnie brak dokumentacji obrazującej działania podjęte wobec rodzin przez pozostałych członków GR - przedstawicieli Policji i Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w przypadkach, gdy ci przedstawiciele byli członkami GR. Zgodnie z art. 9b ust. 3 pkt 3 ustawy oraz z § 10 ust. 1 rozporządzenia wszystkie działania podejmowane wobec rodzin mają być dokumentowane, zatem każdy członek GR ma obowiązek dokumentowania działań podjętych w ramach

prowadzonej procedury i dokumenty te powinny być zgromadzone w aktach prowadzonej procedury.

W związku z powyższym należy uznać, że dokumentacja zgromadzona w teczkach poszczególnych procedur nie zawsze prowadzona była rzetelnie, przejrzyście i czytelnie.

Badane sprawy o statusie „zamknięte" zostały zakończone protokołami podpisanymi przez Przewodniczącego ZI. Protokoły zawierały dane i informacje wskazane w § 18 rozporządzenia. W każdym przypadku o zakończonej procedurze powiadomione były osoby w niej uczestniczące (członkowie grup roboczych) z poszczególnych podmiotów, o których mowa w art. 9 d ust. 2 ustawy. Natomiast zgodnie z zapisem § 18 ust. 3 rozporządzenia o zakończeniu procedury powiadamia się podmioty w niej uczestniczące.

Dokumentacja we wszystkich przypadkach, tj. protokoły z posiedzeń zespołów, plany pomocy osobie, karty monitoringu, oprócz zaproszeń i wezwań dla ofiar i sprawców, opieczętowana była znakiem firmowym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, ze wskazaniem numeru Zespołu Terenowej Pracy Socjalnej. Procedura „Niebieskie Karty" prowadzona jest w ramach działań interwencyjnych na rzecz przeciwdziałania przemocy i przez powołany Zarządzeniem Prezydenta Wrocławia Zespół Interdyscyplinarny. Zatem dokumentacja wytworzona na potrzeby poszczególnych przypadków powinna być oznaczona logiem tegoż Zespołu, który de facto się nią zajmuje, co też jednoznacznie wskazuje na poufność danych w niej zawartych.

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy, do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy opracowanie i realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Środki na wykonanie powyższego zadania zapewnia budżet państwa. Miasto Wrocław nie posiadało opracowanego w formie dokumentu i przyjętego do realizacji programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej realizowany był przez Powiat Wrocławski, który otrzymał na ten cel środki z budżetu państwa i z którego to programu mogli również korzystać mieszkańcy Wrocławia, ze względu m.in. na to iż jego realizacja nie wymaga rejonizacji.

Niezależnie od powyższego, we Wrocławiu - mieście na prawach powiatu - działania korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowane były w oparciu o Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013- 2018 i Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Wrocławia. Miasto

Wrocław zgodnie z zawartą umową z Wrocławskim Centrum Zdrowia Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej nr D/WZD/PSP/1/2016 w ramach oddziaływań korekcyjno - edukacyjnego dla sprawców przemocy domowej, realizowało w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. spotkania indywidulane, grupowe oraz konsultacje w punkcie informacyjno – konsultacyjnym. Prowadzone Oddziaływania Korekcyjno – Edukacyjne dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie realizowane były zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno – edukacyjne. (Dz.U. z 2011 r., Nr 50, poz. 259).

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej realizacji zadań gminy i powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Brak oznaczenia organu w oświadczeniach o zachowaniu poufności informacji i danych składanych przez członków grup roboczych i zespołu interdyscyplinarnego.
2. Brak potwierdzenia przyjęcia formularza NK-A przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego.
3. Dostęp do dokumentacji prowadzonej w procedurze „Niebieskie Karty" osób nieuprawnionych.
4. Braki w dokumentowaniu działań podejmowanych przez członków grup roboczych w prowadzonych procedurach. (braki notatek np. Policji)
5. Nierzetelne prowadzenie dokumentacji (ogólnikowe wpisy w planach pomocy rodzinie, w protokołach nieczytelność podpisów i brak oznaczeń podmiotów, z których pochodzą członkowie GR, brak informacji o składzie grupy roboczej - z nazwiska i imienia członka grupy roboczej, niewłaściwe logo instytucji na protokołach, planach, kartach monitoringu).
6. Brak powiadamiania podmiotów o zakończeniu procedury.

Wobec stwierdzonych powyżej nieprawidłowości, wydaje się zalecenia pokontrolne:

1. Należy oznaczać organ, przed którym składane jest przez członków grup roboczych i zespołu interdyscyplinarnego oświadczenie o zachowaniu poufności informacji i danych.
   Podstawa prawna: art. 9c ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390).
   Termin realizacji: na bieżąco.

2. Formularze NK-A należy przekazywać przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.
   Podstawa prawna: § 7 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).
   Termin realizacji: na bieżąco.

3. Przestrzegać dostępu do informacji poufnych (danych osób dotkniętych przemocą i osób stosujących przemoc) tylko przez osoby uprawnione do tego – członków zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych.
   Podstawa prawna: art. 9c ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390).
   Termin realizacji: niezwłocznie.

4. Należy dokumentować wszystkie podejmowane przez członków grup roboczych działania.
   Podstawa prawna: art. 9b ust. 3 pkt 3 w związku z art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390), § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).
   Termin realizacji: na bieżąco.

5. Należy rzetelnie prowadzić dokumentację.
   Podstawa prawna: art. 9b ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) oraz § 10, § 11, § 12, § 14, § 15, § 16 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury

„Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

6. O zakończeniu procedury należy powiadamiać podmioty w niej uczestniczące.

Podstawa prawna: § 18 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.), kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Wojewody Dolnośląskiego. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia. Jednocześnie prosimy powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu, w terminie do dnia 30 kwietnia 2018 roku.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla

ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU

Zdrowia i Polityki Społecznej

.....

(podpis kierownika jednostki kontrolującej)